

BIED BETEKENISVOLLE CONTEXT BIJ NIEUWE INHOUD EN TAAL

Context is ...

“het geheel van kennis over en verbanden tussen nieuwe lesstof en de reeds gekende lesstof, de wereld van de leerlingen, maatschappij [en beroep]”
(Hajer & Meestringa, 2015, p. 59)

Aansluiten bij voorkennis, ervaringen en interesses

Wanneer je nieuwe leerstof plaatst in of koppelt aan een situatie die herkenbaar is voor leerlingen en die hen interesseert, krijgt de nieuwe inhoud en/of taal voor hen betekenis. Dat is belangrijk, want betekenisvolle leerstof beklijft beter. Leerlingen moeten leeractiviteiten bovendien als zinnig ervaren. Het expliciteren van vakinhoudelijke- en taalleerdoelen helpt daarbij: als leerlingen weten wat ze gaan leren, waarom ze dat moeten leren en hoe wat ze zullen leren aansluit bij wat ze al kennen en kunnen, krijgt nieuwe leerstof betekenis.

Vakinhoud als betekenisvolle context voor taalleren

In CLIL-onderwijs biedt vakinhoud een betekenisvolle context voor het leren van de nieuwe taal. Voor effectief taalvaardigheidsonderwijs is het namelijk van belang dat leerlingen authentieke taalinput verwerken en functionele taaltaken uitvoeren. Met andere woorden: talige activiteiten waarvan leerlingen een duidelijk nut ervaren. In CLIL-onderwijs wordt taalvaardigheidsontwikkeling relevant voor leerlingen, omdat ze die taalvaardigheid nodig hebben om over de vakinhoud te kunnen communiceren.

Hoe doe je dat dan, een betekenisvolle context bieden binnen je CLIL-les? Bijvoorbeeld:

Start met een ‘anker’ (bijv. verhaal, filmpje, object); een motiverende activiteit die leerlingen uitdaagt nieuwsgierig te worden, vragen te stellen, problemen op te lossen

Verbind nieuwe lesstof aan voorkennis en ervaringen van leerlingen (incl. thuistalen en –culturen)

Plaats bekende woorden/uitdrukkingen in een nieuwe context

Geef en vraag veel voorbeelden

Zet verschillende typen bronnen in (bijv. tekst, video, schema’s, plaatjes)

Taal zelf biedt ook context voor leren van inhoud en taal

Door verschillende communicatievormen (gesproken, geschreven, gebaren, registers, teksten, video’s, etc.) te combineren, bied je leerlingen verschillende ingangen tot en perspectieven op (vaak complexe) vakinhoud (zogenaamde ‘message abundance’). Tegelijkertijd creëer je op deze manier een rijke taalleeromgeving. Je kunt ook context bieden vanuit een focus op woorden en hun betekenis, vorm en gebruik: door leerlingen bijvoorbeeld te laten nadenken over definities, synoniemen en/of antoniemen, schep je een talige context voor vakinhoudelijk leren.

Meer weten? Zie:

Beuning, C.G. van, Rutgers, D., & Graaff, R. de (2021).

CLIL in het basisonderwijs: Versterking van zaakvakdidactiek door focus op taal. Inhoudelijke

eindrapportage Kortlopend Praktijkonderzoek NRO (40.5.18500.028). Utrecht: Hogeschool Utrecht.

